

Tribuna Nouă

REDACȚIA ȘI
ADMINISTRAȚIA
Bulev. Regina Maria Nr.
12. Tipografia „Aradul”

INSERTII
se primesc după tariful la
Administrația ziarului
și la toate agențiile de
publicitate

ZIAR POLITIC NAȚIONAL

DIRECTOR: ION MONTANI.

2 Lei ex.

Lei ex.

ernationalizarea

unor partide

Arad, 16 Dec.

ce tentativele uneltiri-
niste se înalță într-o
ordonată, se menține, în
stant, la ordinea zilei, che-
marea la internaționalizarea unora din
noastre politice.

manifestări și demonstra-
ții de altfel nu mai lasau
dubioasă în privința rostului
post confirmate de declara-
țiile prezentei dlui dr. Lupa la
prea a partidului dlui Radici
la Croației. Faptul acesta,
înseamnă un aranjament
realizat, demaschează însă
ambele și intențiile fruntașu-
ră română.

naționalizarea partidelor po-
litiști în interiorul organi-
zei stat este o idee modernă
„marxistă” care nu începe în
concepțiilor admise în ma-
te politică internă. Ea atinge
și fără putință de in-
se și de a se esciva dela
abilități, suveranitatea Statului
se face o asemenea politică
devenită prin aceasta însă
ideea de stat național.
o asemenea insuficiență
credem că nu este nevoie să
desvolte și alte argumente
unei atari concepțiuni.

ată, istoria statelor organi-
zați pe principiul de suvera-
nitate n'a avut de înregi-
stru un caz de internaționalizare
partide politice. Inseși teoriile
dela Marx încoace exclud,
legături între partide din
sebite care să ofenseze libe-
rități la conducerea unui Stat
elementele lui interne națio-
nale.

a pornit dela Moscova,
sopul de a atrage partidele
din Europa Centrală, a în-
ceea hibridă organizație a
naționalei verzi” reprezentanța
amini care prin esența și in-
ei este pur conservatoare.
partidului, să-i zicem țărănesc-
an din Jugoslavia, di Radici,
at la internaționala verde,
a comunism. Treaba dsale
ede că va reuși, bazat pe
ostil conducerii dela Bel-
care-l arată populația din

noștri dela Moscova. Incolo, urmă-
rită până la capătul ei, o asemenea
inclinațiune nu va face decât să
ajungă la despărțirea, definitivă și
iremediabilă, a fruntașilor țărâniști
de mulțimea partizanilor lor.

In interesul țării însă, lucrurile tre-
buie să lămurite cât mai curând prin-
tr-o declarațiune formală a tuturor
organizațiilor politice asupra che-
stionii dacă este admisibilă interna-
ționalizarea unor partide românești
cu pretenții de guvernământ.

Așa ar trebui să fie, dacă toate
lucrurile serioase s'ar lua în serios
în țara noastră. Față de ușurința și
zemfemeaua atot-stăpânitoare, ne ră-
mâne însă o singură ipoteză consola-
toare, un unghi de vedere care
am voi să fie cel adevărat: toți bărbă-
ții politici români sunt buni patri-
otici, oameni prevăzători și cu scaun
la cap, dar își permit mici acrobații
de atitudine, fiindcă știu că le face
sănătosul suport moral al poporului
nostru. Se face regionalism... fiindcă
se știe că nu este nici-un pericol ca
vre-un curent popular să prăvălească
lucrurile până la capătul acestei ten-
dințe, — se face internaționalism com-
munist... fiindcă se știe că în ruptul
capului masele populare nu vor ad-
mite această idee. Sunt arme de mână
nuit în opoziție, mici șantaje la dis-
poziția tacticianilor politice militante.
Sunt năravuri cari fac parte din ze-
strea regimului nostru constituțional,
resturi de balcanism grefate pe per-
spectivele vieții politice care începe
odată cu întregirea Statului român.

Nu mai așa, numai în această ipo-
teză pe care suntem dispuși s'o ad-
mitem, își pot avea scuza toate ciu-
dățeniile pe cari le înregistrează viața
noastră publică în epoca ce ar tre-
bui să fie numai a reculegerii și a
colaborării tuturor la marea muncă
constructivă pe care o așteaptă con-
solidarea țării.

A acțiunea sovietelor în chestiunea Basarabiei

Colaboratorul rus al ziarului „Bukarester
Deutsche Tagespost”, ocupându-se de
propaganda pe care o fac sovietele în che-
stiunea Basarabiei, — arată că în toată Rusia
se țin meetinguri cu refugiați „basarabeni”,
pe cari nimeni nu i cunoaște.

Aceștia sunt în majoritate unite ale po-
litice bolșevice, având rolul de-a provoca
ura populației contra României, vinovată de
„terorizarea fraților basarabeni”.

In Rusia nu se știe încă nimic despre re-
forma agrară din România, țărâimea fiind
mîntită că „boerii” stăpânesc pământul.
Numărul celor „executați” în sudul Basa-
rabiei cu prilejul ultimilor incidente a fost
ridicat de soviete la câteva zeci de mii!
Colaboratorul ziarului german, spune apoi:
„Lacrimile ce le varsă bolșevicii asupra re-
gimului de „teroare” din România sunt de-
sigur lacrimi de crocodil, dar ei sunt destul
de perfizi încât să acorde Republicii Mol-
dovenesti libertăți și favoruri pentru cari se
varsă atîta sînge în Caucaz”.

Conferința miniștrilor de finanțe aliați

BERLIN, 14. — Conferința miniștrilor de
finanțe aliați din Paris, a fost fixată defi-
nitiv la 6 Ianuarie.

NOTE

Cele mai frumoase daruri de sărbători

Arad, 16 Dec.

Sunt cărți cari ne urmăresc cu un farmec sta-
tornic, toată viața... Sunt cîntece cari — ca niște
privighetori neobosite — ne cîntă în negurile
sufletului dealungul anilor... Sunt versuri cari
ne rămân săpate în suflet, ca pe-o piatră mai
tare ca vremea, cuvinte de sînge tăiate adînc
în stîncă de-un cuțit aspru.

Sunt, de bunăseam, darurile cele mai scumpe
pe care le-am primit, dela întâmplare, în trece-
rea noastră prin lumea aceasta... Sunt moșteni-
rile cele mai bogate pe cari cei ce se duc, le
lasă, fără invidie, celor ce rămân pe urma lor,
și milioanele ce vor veni să stăpînească vre-
melnic pământul.

Cărțile!

Ce daruri mai minunate poate aștepta omul
dela om! Pe paginile lor am crescut și de zi...
M'am înduișat ca un copil... M'am revoltat... și
m'am împacat de atâtea ori cu mine, pentru a
mai stăfia apoi iarăși în fața imposibilității...

Pot eu spune că am avut, în sbuciumările an-
ilor, prietene mai credincioase decît ele?...
Câte leacuri pentru toate durerile! Câte nă-
dejdi pentru toate desăzădile, nu mi-au adus
ele în sbuciumul celor mai grele cazuri!

Nu pot cunoaște daruri mai de preț acum în
preajma sărbătorilor Crăciunului, pentru copiii
României-Marii!

O carte bună e o adevărată comoară vie. Se
va ruina cartea, foile ei se vor pierde, dar su-
fletul ei va trăi înainte...

O, întăite cărți pe cari le-am primit în dar
sau le-am cumpărat din micile noastre economii
de băieți săraci! Cine-ar putea să tîlmăcească,
cu ajutorul sărac al vorbelor, impresiile ce ni
le-au lăsat aceste întăi cărți, cari ne-au înflorit
ca niște proaspete vînturi de primăvară!

Vitrițele librărilor se pregătesc de sărbătoare.
Obiceiu dela a cumpăra cărți — ca daruri de săr-
bători — cîștigă tot mai mult teren în Ardea-
lul nostru dornic de carte românească. E un
obiceiu care ar trebui să se încetățenească tot
mai mult la noi și pentru totdeauna.

Dați cărți copiilor! Dăruiri-le cărți, cât mai
multe cărți bune, rodnice, înălțătoare!
Trupește ne-a desrobii, după lupte seculare,
pușca și tunul; sufleteste ne va desrobi cartea.

Cartea va apăra vitalitatea nemurii românești
amenințate de toate primejdii! Cartea va trebi
să lumineze puternic drumurile anevoioase ale
viitorului nostru!

Anglia și controlul militar în Germania

BERLIN, 14. — Se anunță din Londra
că Anglia ar fi intervenit la Paris și Ber-
lin, la conferința ambasadorilor și la comi-
siunea de control, să trimită la timp alia-
ților raportul asupra ultimului control mi-
litar, astfel ca acțiunea să aibă timp de a
pune la cale un schimb de vederi asupra
conținutului, încă înainte de 10 Ianuarie,
pentru a comunica Germaniei hotărârile
finale.

Frământările din partidul maghiar

Brasov, 14. — Ei a avut loc primul
congres al partidului maghiar. La început
d-sbaterile au fost foarte agitate însă mai
tîrziu congresul a decurs în liniște.
Lupta dintre gruparea democratică și cea
reacționară, care se prevedea a fi dîră, a
fost abandonată.

D. Bernardy fruntașul grupării democratice
care și-a pus candidatura la președinția
partidului și în urmă si-a retr-s-o, a re-
fuzat să ia parte la desbateri.

Alt fruntaș al grupării democratice d. Paul
Arad, s'a abținut de a veni la Congres.
D sa a de larat într-un cerc de prieteni
că o conlucrare cu reacționarii este acum o
imposibilitate și o concentrare a demo-
crației este mai mult ca necesară.

VIAȚA POLITICĂ.

O manifestație țărănească pentru partidul liberal

— Intrunirea din comuna Socodor. —

Socodor, 16 Dec.

Ieri Duminecă a avut loc în comuna no-
astră o frumoasă și spontană manifestație a
locuitorilor din comuna noastră și a celor
din satele învecinate cu prilejul unei întru-
niri politice.

Organizația partidului național-liberal din
plasa Chișineu convocase, pentru ziua de ieri,
în comuna noastră, o întrunire la care in-
vitase partizanii din comună. Inițiatorii erau
dăii Dumitru Boar și dr Al. Lazăr, preșe-
dintele și vice-președintele acestei organiza-
țiuni.

La ora fixată un mare număr de săteni
au ocupat sala de întrunire doritori să audă
pe oratori. Până la sosirea acestora nume-
roase grupe de țărani de prin comunele în-
vecinate au venit să sporească în mod con-
siderabil numărul participanților. Fruntași
cari soseau erau primiți cu urale și aclama-
țiuni.

Cheanați la tribună au luat cuvîntul și au
ținut cuvîntări, des întrerupte de aplauze,
dnii dr. Lazăr Alexandru, Dumitru Boaru,
părintele Lelu din Socodor și alți oratori.

Vorbitorii au făcut un pitoresc și sug-
estiv istoric al vieții politice românești din
ultimele decenii arătînd că marile acte isto-
rice cari erau tot atâtea salturi spre civili-
zație și propășire, — începînd cu introna-
rea regimului constituțional și cu războiul
independenței și sfîrșind cu marea război
de întregire și cu împroprietărirea țărani-
lor — se datoresc partidului liberal și ma-
riilor bărbați cari l-au condus în cursul tim-
pului cu o consecvență admirabilă din gene-
rație în generație.

Scotînd în evidență opera partidului libe-
ral oratorii au arătat că ea se prezintă ca
un munte gigantic de piatră care sfidează
micile meschinării ale prezentului. Enumerînd
intrigile și calomniile partidelor de opoziție,

neputincioase nici măcar de a pricepe, ma-
rea forță morală și condu ta partidului libe-
ral, necom de a-l limita, oratorii au spulberat
pe rînd, cu o vervă care încălează pe asu-
lători, toate clevețiile băbești ale adversa-
rilor politici, singura lor îndelincnirc, —
căci de trebile țării nici nu se ocupă și nici
n'ar fi în stare să se ocupe.

Au arătat cum îndrăzneala adversarilor
partidului liberal a mers până acolo, în fu-
ria lor neputincioasă, încît acuzațiunile lor
nedvedite, au făcut mare nedreptate unui
bărbat pe care istoria țării îl va pune prin-
tre cei dintâi cari au realizat unirea tuturor
românilor, neînfricatului luptător de pe front
de a căru energie s'au spart de atâtea ori
valurile de atac ale dușmanului, generalului
Văitoianu, actual ministru și șef al organizației
liberale din județul nostru.

În aplauzele multîmii vorbitorii au arătat,
rînd pe rînd, la ce se deduc acuzațiunile
calomnioase aduse șefului liberalilor din ju-
deț și au pus atîta elocvență în cuvîntările
lor încît, din mulțime, au luat cuvîntul apoi
câți-va săteni arătînd meritele dlui general
Văitoianu și recunoștința specială ce i-o
poartă locuitorii județului Arad pentru inte-
resul ce îl arată județului și graba cu care
se silește să împlinească nevoile tuturor cari
i-se adresează.

Intrunirea s'a terminat în mijlocul unui
mare entusiasm și în necontenite strigăte
de: trăiască d. general Văitoianu!

Auditorul a trimis apoi — prin d. D.
BOARU — dlui general Văitoianu — șeful
partidului — o telegramă prin care îl a-
sigură de dragostea și devotamentul țărani-
lor din județ.

Tot această organizație a hotărât ținerea
de adunări populare și în alte centre din
plasa Chișineu.

REMY DE GOURMONT

ARTA ȘI NEBUNIA

Era la modă acum cîțiva ani de a consi-
dera tot una geniul și nebunia. Se
citau exemple, căci se găseau exemple,
pentru orice. Savanții se gîseau până la
Socrate, care auzia, voci tainice ca și Jeanne
d'Arc.

Se vorbea de halucinațiile lui Pascal și
ale lui Tasso. Nu există geniul fără nebunie,
spuneau cei mai îndrăzneți. Alții, mai pru-
denți, afirmau într-o limbă obscură că ge-
niul este o nevroză; ipohondria lui Rousseau
și epilepsia lui Flaubert îi umpleau de bu-
curie. Nu trebuie să ne lăsăm zapaciți de
un paradox. Un om de geniu poate să
devină nebun ca orice imbecil, dar aceasta
se întâmplă rar, marii oameni fiind rari și
aceasta nu dovedește nimic, nici în favoarea
proștirilor, nici în potrirea geniului. S'au găs-
it, dealtfel, oameni de geniu, cari au fost
modele de judecată și chiar de judecată
practică, cum au fost Buffon, Voltaire,
Goethe, V. Hugo. Inceut cu încetul, s'a
înțeles că cheștiunea nu era din acele cari
să se poată rezolva cu exemple istorice și
s'a observat deasemenea că oamenii de geniu

sunt prea excepționali pentru ca să putem
conclhde, din cercetarea facultăților lor, la o
teză generală. Problema începu să fie stu-
diată. Iată, cercetătorii s'au mărginit să caute
dacă nu există unele raporturi între nebunie
și starea cerebrală în general calificată ca
inspirație, când este vorba de poezi, de ar-
tiști și de toți aceia cari exercitează facul-
tățile lor intelectuale.

Sunt raporturi între aceste două stări.
dar aceste raporturi sunt cu totul exterioare.
Mecanismele sunt aceleași, dar munca ma-
șinei este de natură foarte deosebită; două
mori, dar una macină grâu, iar cealaltă to-
cește pietrele sale cu un amestec de grăunțe
stricate și cu pietricele.

Iată o definiție perfectă a nebuniei: „Ne-
bunul se deosebeste de omul normal, prin
acea că el este robul ideilor sale în loc să
fie stăpînul lor”. Această formulă împede-
dar precursată, este a d-lui Marcel Reja.
un tânăr alienist de o rară sobrietate în
spirit, care a studiat de curînd cu multe
exemple și multe imagini curioase. Artă
la nebuni. Nebunul, într'adevăr, și-a în-

streinat judecata. Deodată sau treptat
a devenit neputin ios să exercite un con-
trol rațional asupra senzațiilor, sentimen-
telor, ideilor din sufletul său. El seamănă
cu un imblînzitor neputincios în mijlocul
unei menajerii răsvrătite, animalele îi calcă
în picioare și câte-odată îl sfășie. Starea sa,
în cazurile mai puțin violente, seamănă cu
aceea a omului adormit al cărui somn este
stăpînit de vise. Noi nu dirijăm visele
noastre, ele ne poartă după placul lor, în
timp ce judecata doă me și se odihnește.
Raporturile între nebunie și vis au fost
foarte bine expuse de Alf. Maury. Coșma-
rul este un veritabil vis delirant. Toate
somniale sunt populare probabil de vise,
numai că nu toate visele lasă în memorie
vre-o urmă. Somnul este mai curînd ima-
ginea nebuniei, d_căt imaginea morții. Per-
soanele, cari visează obiunuit și cari își
amintesc visele, pot să-și facă o idee lim-
pede despre nebunie.

Trebuie notat că nu totdeauna suntem în-
șelați de vise. Visăm, dar știm bine că
sfîrșitul nu va fi tragic. Câte-odată chiar
ne este posibil de a face o sforțare de
voință și de a întrerupe visul care ne chi-
nueste. Hervey de St. Denis, celebrul
orientalist, avea chiar puterea de a-și di-
riza visele după plac. Această observație
este importantă. Putem găsi aici punctul
care îi permite să treci dela vis la insp-ra-

Bugetul ministerului de comunicații

Administrația centrală

Retribuția personalului din administrația centrală, plata personalului suplimentar, indemnizări de transport, diurne 7.036.600 lei. La material în care intră cheltuieli de cantar, mobilier, combustibil, reparații de imobile este prevăzută suma de 1.310.000 lei, iar la cheltuieli generale 1.630.000 lei, sau un total de 9.976.000 lei, ceea ce reprezintă un plus de 441.500 lei față de 1925.

Direcțiunea centrală P. T. T.

Este înscrisă cu 683.662.400 lei la cheltuieli, și cu un venit de 791.000.000 lei, reprezentând la cheltuieli un plus de 41.007.000 lei.

Iată mai jos natura cheltuielilor: retribuiția personalului urban și rural și plata personalului afară din corp 432.562.400 lei, la rubrica materiale 135.300.000 lei și cheltuieli diverse 115.800.000 lei.

Direcțiunea centrală a porturilor și a căilor de comunicație de apă

Plata personalului, diurne și deplasări 1.381.850 lei, iar la materiale 182.400 lei, reprezentând la cheltuieli suma de lei 1 milion 564.250.

Porturile dunărene

Serviciul hidrolic.

Salarii și pensii 11.170.900 lei, iar la materiale se prevede suma de 35.637.000 lei, ceea ce dă la cheltuieli suma de 46 milioane 807.900, iar la venituri 75 milioane lei.

Serviciul porturilor maritime

Retribuția personalului 10.797.460 lei, materiale 18.378.150 lei, iar lucrări 14 milioane 700.000 lei, ceea ce dă un total de cheltuieli de 43.875.610 lei, iar la venituri 69 milioane lei.

S. M. R.

Plata personalului 37.568.680 lei și materiale 185.079.200 lei, adică un total de

222.647.880 lei, la cheltuieli, iar la venituri 170 milioane lei.

N. F. R.

La personal 16.503.180 lei, iar la materiale 44.309.110 lei, cu un total la cheltuieli de 60.812.290 lei, iar la venituri 62 milioane lei.

Santier T-Severin

Plata personalului 8.083.399 lei, materiale 7.600.000 lei, adică un total la cheltuieli de 15.683.399 lei, față de 18 milioane la venituri.

Serviciul docurilor Galați prezintă la cheltuieli 43.252.530 lei, iar la venituri 49.200.000 lei.

Serviciul docurilor Brăila plata personalului 5.008.766 lei, materiale 16.033.991 lei: total cheltuieli 21.041.757, față de 23 milioane 575.000 lei la venituri.

Inspectoratul general al navigației și porturilor: salarii 3.601.448 lei, materiale 610.000 total cheltuieli 4.211.448 lei față de 400.000 lei venituri.

Direcțiunea generală a C. F. R.

Direcțiunea generală a C. F. R. este trecută cu suma de 8 miliarde 274.760.000 lei, la cheltuieli, adică cu un spor de 3.144.073.062 față de anul trecut.

Veniturile căilor ferate au fost evaluate la suma de lei 6.416.000.000.

La aceste venituri se mai adaugă și suma de 100.000.000 lei, venitul căilor ferate soseșene, Avad Cenad: suprataxe înființate vor aduce și ele un venit de 1.450.000.000 lei, și din supra taxele pentru Casa muncii lei 408.760.000, adică un total de 8.374.760.000 lei la venituri.

Direcțiunea generală a construcțiilor de căi ferate: personal 7.148.600 lei, iar materiale 1.080.000 lei, adică un total de 8.228.600 lei la cheltuieli.

Totalul veniturilor pe exercitiul 1925 s'a evaluat la suma de 9.634.935.000 lei, față de 9.436.524.664 lei, la cheltuieli. Vedem dar un plus de 4.443.240.000 lei, la evaluări la bugetul comunicațiilor.

Situația economică a Austriei

Ultimul buletin al comisariatului general, pentru perioada dela 15 Octombrie 15 Nov. se ocupă de situația economică a țării în timpul crizei politice. Drul Zimmermann arată că cererile funcționarilor de cale ferată cari au primit dimisia lui Seipel, au avut de rezultat un spor considerabil de cheltuieli la căile ferate ale Statului.

Zimmermann evaluează acest spor la 3 milioane coroane aur în 1924 și la mai mult de 100 mil. în anii viitori.

Zimmermann relevă că aceste noi cheltuieli pot pune în primejdie echilibrarea bugetului căilor ferate, și pot fi deasemenea periculoase pentru bugetul Statului pe 1925. În Octombrie, comisariatul a pus la dispoziția Statului (din fondul împrumutului extern) 78 miliarde coroane hârtie pentru electrificarea căilor ferate.

Veniturile vâmlor și monopolului tutunului continuă să fie satisfăcătoare. Veniturile pe Octombrie sunt mai mari decât cele din Sept.

În ce privește Banca Națională tezaurul acoperă 50 la sută din circulația fiduciară. Comisarul nu este mulțumit de scăderea puterii de cumpărare a coroanei, dată fiind stabilitatea cursului ei. Sporul crescând al scumpetei alimentelor poate avea o influență nefastă asupra regulării chestiunii salariilor funcționarilor.

Din cifrele date, rezultă că veniturile Statului pe Iulie-Octombrie au fost de 281.89 miliarde coroane, iar pe Noembrie de 617.9 miliarde; cheltuielile pe Iulie-Octombrie au fost de 308.8 coroane, pe Noembrie de 808.8 coroane ceea ce reprezintă un deficit de 126.91 milioane, pe Iulie-Octombrie și de 190.0 milioane pe Noembrie.

Exportul porumbului românesc

Timpu rău a împiedecat sosirea în porturile noastre a porumbului nostru din noua recoltă cum și esirea sa din țară, în cantități suficiente. De altfel acest articol al nostru este destul de deprecial în străinătate.

Cea mai mare parte a porumbului nostru a fost imbarcat pentru porturile din Scandinavia, unde în ultimul timp Clafox a fost plătit cu 195 sh. tona, pe când Anglia și celelalte țări de pe continent îl cota numai cu 188 sh. 1000 kgr. cif.

Trebuie însă să admitem că, scăderea prețului acestui articol nu este nici de cum justificată. Se va opri ceea ce hotărât pe producătorii noștri să nu mai vândă pentru moment, în speranța că mai târziu vor obține prețuri mai bune.

Din informațiile primite reiese că porumbul românesc a ajuns la destinație în bune condiții, ceea ce este de sigur va hotărî pe importatori să se intereseze de proveniențele noastre.

Orăul, la noi, e din zi în zi mai scump. Nu este exclus ca orzul și fasolea disponibile pentru export în mici cantități, să fie mai scumpe la redeschiderea navigației pe Dunăre, a cărei închidere depinde de starea timpului în primele săptămâni viitoare.

Noul tarif vamal belgian

Noul tarif vamal transformă dintr-o singură dată Belgia, țară liber schimbistă într-o țară extrem de protecționistă.

Unii consideră această măsură ca foarte normală și se miră că n'a fost aplicată mai de timpuriu; alții o critică în mod vehement.

Ceea ce este sigur este că Franța țară protecționistă, studiază întărirea tarifului său vamal.

Războiul vamal între vechile țări aliate e în toi. În răstimp vrea să se scumpească oul 1,25 fr. belg., laptele 1,70 fr., untul 24 franci și Francezii găsesc că traiul în Belgia este încă cu 30 la sută mai puțin decât la ei.

volume de jurisprudență culcat pe burtă. Villers de Lisie Adam muncia tot ca Cujas sau trântit în pat; „L'Éve future“ a fost scrisă pe burtă într-o cameră de hotel. Hugues Rebell, un scriitor de mare talent, mort de curând, nu putea lucra ască; el închiria o cameră la hotel și nu ieșea de acolo până nu-și termina volumul.

Muzicanții și artiștii nu s'au lăsat mai prejos în privința metodelor de inspirație. Gluck transporta pianul în mijlocul unei livezi, bea câteva sticle de șampanie și începea să compună. Cimarosa nu putea să lucreze decât în mijlocul șgomotului convorbirii la care lua parte, urmărind totuși vizul său metodic ca și Buffon, Haydn cânta inspirația într-o toaletă rafinată. În treburile ceva mai mult: anume, să aibă în deget un inel ornat cu un diamant. Atunci el scria compozițiile sale muzicale, fără să se oprească de loc, timp de 5-6 ore și fără măcar să facă o corectură. Lista acestor manii, a căror însemnare o înțelegem acum, ar putea să se lungască încă. Voiu mai nota mania lui Schiller care avea aranjate în sertar mere stricate. Înainte de a lucra, el le scoate și le mirosoa cu voluptate. Starea de inspirație este de obicei obținută prin mijloace mai simple. Zola se așeza la lucru, cum te așezi la dejun, la anumite ore. E cea mai bună metodă, singura care ar putea fi imitată sau recomandat.

Viața în Siria

Sâmbătă seara, în 13 l. c., publicul sirian a avut rarul prilej de a lua parte la concertul foarte bine succedat al cunoscutului nostru cântăreț d. Corfescu cu doamna. Înainte cu 18 ani, acest modest artist, trecând Carpații, care pe atunci ne despărțeau; a venit și prin părțile acestea și, prin cântecele sale frumoase, parcă ne vestea desrobirea neamului.

Atunci singur, azi însă acompaniat de doamna sa, o femeie simpatică și o artistă pricepută, ne-au delectat cu diferite părți din opere străine, cari au plăcut publicului auditor. Însă, când ne-au cântat doinele otomanești se auzia oftatul adânc al bătrânilor, cari înainte cu 18 ani erau tineri, zicând în sine: „Doamne, ce zile mari și frumoase am ajuns!“

S'a observat absența unor familii, dar mai cu seamă s'a constatat cu durere, că la un astfel de spectacol suba la lipsit cu desăvârșire.

După concert iubiiții noștri oaspeți au trecut în localul Căminului român, unde Reuniunea Femeilor Române din loc sub conducerea vredniciei sale prezidente dna V. Ghita, a aranjat un fel de convenire, la o ceașcă de ceai, la care au participat mai

multe familii române. Am petrecut în cea mai mare veselie până la despărțându-ne cu salutul: „La Sâmbăta viitoare!“

— *Petrecere dansantă.* Reuniunea Femeilor Române din Siria și jur va aranja de Crăciun — seara — o petrecere dansantă pe care de acum promise a fi fiindcă pe lângă tinerimea numeroasă și jur, și-au mai anunțat concursul de studenți aradani, cari au cerut de prezidenție, ca, cu această ocazie, să reprezinte o piesă teatrală, eveniment puncte. Petrecerea se va ține în Căminul Central.

— *Reuniune de pompieri.* La harnicul nostru notar d. Ghiorghiu s'a reînființat. Reuniunea de pompieri nu de mult s'a constituit alegându-se mandant pe avocatul dr. P. L. L. vice-comandant pe notarul G. L. L. președinte s'a ales directorul din. Sperăm că în cel mai scurt timp să aibă un pluton de pompieri prevăzuți cu tot echipamentul necesar celor care au lucrat la reînființarea moaste instituții

Cum lucrează comuniștii

— Ultimul lor plan de acțiune —

A nu ține seama de manoperele comuniștilor și de eventualitatea pe care ei țin s'o prepare cu mijloacele și în scopul brutal al dictaturii lor, înseamnă a trăda patria, societatea și democrația — spune ziarul „Le Temps“. Cei cari s'au asumat răspunderile puterii sunt datori să vegheze să dea la lumină acele manopere care opinia publică să fie avertizată și să-și poată face datoria.

Planul „de lucru“ al partidului comunist repartizat în „celula“, „rayoane“ și „centre“ este dominat și dirijat de „Biroul politic“. Se știe că ziarele au dat publicității diverse instrucțiuni pe care acest partid le-a dat aderentilor la 22 Nov. într-o circulară confidențială.

Ori din acele instrucțiuni confidențiale s'a putut constata că de odioasă este propaganda bolșevică. Cum oare își pot închepui șefii din Moscova că muncitorimea franceză se va lăsa convinsă de un josnic sistem de spionaj, intrigi, calomnii, denunțări rușinoase și cea mai lașă ipocrizie?

Citind acele instrucțiuni înțelegi cum s'a impus dictatura în Rusia ruinând acea țară imensă, dar nu poți înțelege cum atari metode ar putea fi permise de conștiința democrației franceze.

Oare partidul comunist crede cu adevărat că muncitorimea franceză îl va ajuta să realizeze în Franța scopurile sale revoluționare?

O circulară confidențială

Iată câteva fragmente din circulara confidențială No. 128: — „Fiecare uzină trebuie să fie o cetateală a partidului comunist. Lucrătorii comunisti sunt obligați să rămână cât mai mult timp în aceiași uzină pentru a nu strica „celula“ din care face parte.

Propaganda trebuie să se facă prudent dar viguros și cu puțină inițiativă ea se poate face absolut fără pericol. Se vor răspândi în tăcere foi volante, broșuri și chiar ziare. „Celula“ va spune lucrătorilor că ea le apără interesele și luptă pentru sporirea salariilor fără grevă. Alteori din potrivă va spune că ea prepară și susține greva. Celula trebuie să fie formată din membrii secreți cari vor vorbi lucrătorilor conform intereselor lor pentru a fi ascultați.“

Argumentul salariilor

Membrii celeulei vor face meru reclamații pentru salarii, pentru ameliorări și vor exploata toate nemulțumirile în folosul partidului comunist.

Ei vor face pe interpretii între patroni și lucrători în același scop.

Oficiul unei celeule de propagandă

Menirea celeulei este de a face aderenți cu voce sau chiar fără voce; cei înscriși sunt sprijiniți, ceilalți nu. Cei cari refuză să intre în „celula“ vor fi mereu săcați de membrii celeulei silindui să plece. Se vor promite sanatorii, bolnavilor; regimul dictatorial să fie prezentat ca suprema libertate a proletariatului care în același timp va trebui să-și dea obolul pentru „ajutoarele roșii“.

Funcționarii cooperativelor sau întreprinderilor comuniste sunt opriți dela orice fel de propagandă ca unii ce sunt cunoscuți de partidele burgheze. Partidul nu trebuie nici-o dată compromis ci să se lucreze cu agenți responsabili. Acțiunea revoluționară se va dirija astfel: „Celeule“ de poliție, de încasări sau propagandă vor informa „ra-

yoanele“ asupra tuturor chestiunilor intimă a patronilor, situațiile financiare, slăbiciunilor și planurilor acestor și asupra membrilor săi. Cei cari face și anchetele ce-i vor fi cerute „yon“. Ea va cunoaște garajele de bile, depozitele de arme și starea a paznicilor. Plata celulelor va fi de 100 și 150 franci săptămânal. Ocazional va fi plătit separat. Negreșit „Le Temps“. — „Biroul“ politic al aceste instrucțiuni sunt false, cele sunt cunoscute și ori care nu s'a subminat trebuie să-și ia apărare.

ARTISTICE-CULTURALE

Concertul soților Cortescu va avea loc joi seara, 18 decembrie, se amână pe luna ianuarie. Biletele luate sunt valabile. anunța ziua fixată.

„Probleme și Idei“

„Fundatia Culturală Principelui de București a început să publice o colecție de cărți sub titlul: Colecțiunea „Probleme și Idei“.

Până în prezent au apărut următoarele volume:

Henri Bergson: *Sufletul*. Cu un studiu despre filozofia lui de M. Djuvara.

E. Haackel: *Nemurirea Sufletului*. Cu un studiu despre Haackel de Dr. G. G. G. membru al Academiei Române.

Jean Jaures: *Pagine Alese*. Cu un studiu de Romain Rolland Imm. Kant. Limitate Rațiunii. Cu un studiu de C. Rădulescu-Motru, membru al Academiei Române.

A apărut în editura: „CARTEA NEASCĂ“:

Pagini Alese, No. 173: *Sorin de D. neanu*. Preț lei 2 bani 50.

Pagini Alese, No. 176: *Tome G. Dem. Teodorescu*. Preț lei 2.

Pagini Alese, Nrile 112—114: *Cântece de Stea de Anton*. Preț lei 5.

Opere complete, vol. I, de I. A. bescu. Preț lei 60.

Însălări, premii de Academia de M. Lungianu. Preț lei 32.

Cunoștințe folositoare, Seria Finlanda, de prof. I. Simionescu. Preț lei 3.

Cunoștințe folositoare, Seria Locomotiva, de ing. A. Căscel. Preț lei 9.

De vânzare la principalele librării.

Cetiți și răspândiți

„Tribuna Nouă“

Demascarea acțiunii anarhice din Balcani

Biroul presei din ministerul de externe, dă următoarele relații:

Se știe că activitatea comuniștilor în Balcani este dirijată de secțiunea balcanică din cea a treia internațională, creată printr-o decizie a comitetului executiv dela Comintern, cu data de 12 August 1923, având sediul la Viena.

În faunța secțiunii se află Tcharsky, Kharloff dirijază birourile de propagandă și presă: este în același timp redactor al organului dela secțiunea „federation Balkanique“. Koita Todoroff este reporter pentru chestiunea jugoslavă și Dima Dimoff — care a fost ucis era reprezentantul Bulgariei.

Bulgaria a fost desemnată de a fi focarul revoluției sociale în Balcani.

Planul revoluției fu elaborat cu concursul lui Kolaroff și Kakovsky și se rezumă astfel:

1. A atrage organizația internă macedoneană V. M. R. în afacerea căderii guvernului Zankoff.
2. A organiza pe teritoriile grec și jugoslav patrule de luptă care prin atacurile lor vor provoca incidente între cele două state.
3. A crea în teritoriul bulgar patrule comuniste în scop de a stângeni cursul normal al vieții din țară și de a atâta populația la nemulțumiri în contra guvernului.

ție. Inspirația, într-adevăr, parcă nu-i deră un vis în stare de veghe, pe care voia să îl dirijaze către odată absolut, câte-o dată în oarecare măsură. Ne bunii pot la fel să și raționalizeze nebunia. E nu pot să și opreasă delirul, dar le e cu puțință să introducă logica în acest delir. Unele poeme ale lui V. Hugo, ca „Pleine mer“, „Plein ciel“ nu-ți fac un efect analog? Nu sunt aceste poeme de mare grandioasă, pe cari logica le cămărește și le îndreaptă către liman? Controlul rațional pe care nebulun îl exercitează cu greu asupra imaginației sale poartă cel mai exilat, cel mai inspirat și exercitează fără măcar să se îndoaie de aceasta. Rațiunea sa veghează și observă imaginația, ea va putea să oprească imaginația când va vrea, să o subdonească judecării și logicii. E sigur că mulți artiști, poeți sau chiar scriitori foarte gravi, nu pot munci cu folosință decât într-o stare neobișnuită, pe care hiponozatori o numesc starea doua și pe care vulgular o numește stare de inspirație. În măsura cea mai mică inspiră a este ușurată, îndemnată.

În astfel de momente orice lucru ne este nu numai ușor, dar plăcut. Primele momente ale beției ușoare ne procură câte-o dată asemenea stări. De aceea excitația alcoolică este adesea cântată.

Din nenorocire, excitării îi urmează repede o destindere și în locul inspirației

căpătăm o abrutizare din ce în ce mai rapidă.

Voltaire, se știe, cerea cafelei inspirația când ea întârzie să vină. Cafeaua pare de altfel că a avut în sec. XIX o putere pe care de mult timp a pierdut-o. Oamenii s'au obișnuit cu cafeaua. O ceașcă de băutură era destul pentru a da bătrânului Ducis idei galante. Vinul a usurat munca multor poeți.

Pe Eschil și Aristofan vinul îi inspira. Dar vinul a inspirat mai puțin pe poeții bachi. Dar să ne aducem aminte că acela care cânta vinul, bea în general apă.

Di Rija face aluzie în cartea sa la teripurile prin cari mulți artiști au început compoziții le lor și adaugă că aceste pretenții manii trebuie considerate ca fapte cari tind să creeze un fel de stare de inspirație. Ei nu dă nici un amănunt asupra acestor fapte preliminare, cari cu toate acestea sunt curioase. Există dintr'untă scriitori cari nu pot compune decât în stări imbrăcate în chipul cel mai perfect elegant; astfel era Buffon, Milton, Alfieri se inspirau prin muzică. Înainte de a scrie, Bourdaloue executa o arie la vioară. Poetul italian Cristu nu putea face versuri până nu mânuia cărți de joc și nu făcea pasențe. Cornille morda asupra tragediilor sale într-o complexă obscuritate, în timp ce istoricul Mazaray nu lucra decât cu lumina aprinsă în amăzâ mare. Gravul Cujas a alcătuit cele 10 mari

Migrațiunea pacifică

Societatea națiunilor admite soluțiunea schimbului de populație

15. — Conte Ișii a luat cuvântul la schimbul de populație dintre Grecia și Turcia arătând că neînțelepciunea din art. 2 al convenției care nu vor fi cuprinși în schimbul de locuitorii greci din Constantinopol și turci din Asia Mică, fiindcă toți grecii deja „stabiliți” la Ișii propune ca interpretarea cursului „stabilit” să fie adus înaintea curții permanente de justiție internațională. De asemenea, ca viitoarea sesiune să se deschidă cu chestia minorității grecești din Constantinopol, Turcia și Tracia occidentală. Consiliul a adoptat această propunere.

Inchiderea sesiunii

În această d. Mello Franco a pronunțat discursul de închidere a lucrărilor arătând că adunarea s'a ocupat cu peste 40 probleme de ordin politic, umanitar și juridic. Sesiunea dela Roma a dat rezultate utile. Marile reforme nu se pot realiza imediat, ci în etape. După aceasta d. Melo Franco a mulțumit guvernului italian pentru ospitalitatea sa față de consiliul Ligii Națiunilor.

D. Quinones de Leon, reprezentantul Spaniei, sprijinit de d. Briand a invitat consiliul Ligei Națiunilor să țină viitoarea sesiune la Madrid. Consiliul a acceptat această propunere, manifestând astfel simpatia sa pentru regele Spaniei. Reprezentanții Suediei și Angliei au declarat că trebuie să consulte guvernele lor în această privință. După aceasta sesiunea a fost închisă.

Un institut pe hidrobiologie la Constanța

În vederea unei organizări a pescuitului în mare, — pescuit atât de productiv în alte țări, — dl dr. P. P. Daia, directorul general al pescăriilor a prezentat un memoriu dlui ministru al domeniilor prin care a cerut înființarea unui institut de hidrobiologie la Constanța.

Acest institut este alcătuit după modelul institutelor oceanografice din străinătate.

Memoriul dlui director general al pescăriilor a găsit aprobarea atât a dlui ministru al domeniilor cât și al dlui ministru de finanțe, așa încât acest institut de hidrobiologie va începe să funcționeze la Constanța dela 1 Ianuarie viitor.

leftinirea zahărului

Ministerul de industrie și comerț a instituit pentru verificarea prețurilor zahărului pe piața internă, au terminat ancheta întreprinsă, înaintând dlui ministru Tancred Constantinescu raportul.

Raportul, semnat de toți membrii comisiei, arată în concluzie, că prețurile actuale pot fi micșorate cu 0-75 lei la zahărul tos și un leu la cel cubic.

Comisiunea e de părere că pe viitor în prețul zahărului să fie cuprins și transportul, așa încât zahărul să fie predat franco gară, cu același preț, în orice localitate din țară.

Din informațiile pe care le avem, dl ministru al industriei va aproba cuprinsul acestui raport.

Imediat după aprobare noul preț al zahărului va intra în vigoare.

Evaluarea bunurilor cedate prin tratatele de pace

Budapesta, 13. (Rador). — Astăzi s'osece la Budapesta membrii comiteului pentru evaluarea bunurilor cedate prin tratatele de pace, conduși de președintele Schweitzer.

Misiunea acestui comitet este de a aprecia valoarea bunurilor statului ungar, care se găsesc pe teritoriile cedate în virtutea tratatelor de pace și de a înainta un raport în această privință Comisiei de Reparații.

Datoriile României

Din memoriul prezentat de ministrul nostru de finanțe în capitalele aliate, extragem cifrele la care se ridică datoriile noastre de război.

La 1.106.072.899 franci francezi.
În Anglia 23.000.000 lire sterline.
În Statele Unite 38.000.000 dolari.
În Italia 151.000.000 lire italiene.
În Belgia 24.000.000 franci belgieni.
Calculat în lei, la cursul actual, aceste datorii înglobează forțidabla suma de 42.597.587.309

Statul român a declarat că regularea acestei datorii se va face în condiții care vor fi stabilite de acord cu celelalte state debitoare și creditoare.

Conferința pentru datoriile interaliate care se va întruni în curând la Paris, va trebui să aducă soluția acestei probleme, complicată și prin greutatea sarcinilor debitorilor și prin baza morală a acestor datorii, contractate în cea mai mare parte în municiuni și materiale, necesare războiului și triumfului comun.

Buletinul mișcărilor studențești

La Universitățile din Cernăuți și Cluj toate cursurile s'au ținut în deplină ordine.

La Timișoara studenții dela politehnică au încercat să manifesteze pe stradă, dar au fost împărșiați.

Cursurile în schimb, continuă fără turburări.

Schimbare în politica anglo-italiană?

Berlin, 14. — După ziarul „Messagero” Chamberlain ar fi avut în timpul sederii sale la Roma — un schimb de vederi important și față cu dl Mussolini, schimb de vederi care ar putea influența politica ambelor țări.

Negocierile dintre Franța și Germania

PARIS, 15. — Experții germani, reprezentanții marelui industriei vor sosi mâine la Paris. Ei au consultat grupurile de industrie și vor reîncepe imediat negocierile cu experții francezi.

Azi, Miercuri în cinema Urania se va rula serbările din Oradea-Mare aranjate cu ocazia desvelirii monumentului Regelui la cari serbări a luat parte și familia regală. După aceasta reorganizare urmează romanul „Harun al Rasid”, care e aranjat de maestrul Mihai Kertesz și în care rolul principal îl are Mary Kid, cu jocul ei artistic dă filmului un aspect uimitor.

Prețurile de intrare obișnuite. Reprezentanții se încep la orele 5, 7 și 9 seara.

Ceți și răspândiți
Tribuna Nouă

Intrevederea Nincici-Mussolini

ROMA, 14. — Mussolini a avut mai multe convorbiri cu Nincici și principalii comisari dela conferința din Veneția. S'a discutat chestiunea sistematizării portului și căilor ferate din Fiume, cu scop de a concretiza interese comune prin care fiecare va putea trage cele mai mari foloase.

Mussolini și Nincici au examinat și situația politică internațională, privitoare la interesele ambelor țări. S'a dezvoltat un schimb de vederi asupra situației actuale din Albania și s'a confirmat intențiunea ambelor guverne de a proceda în perfect acord, obligându-se de a nu stăneni desfășurarea Albaniei.

Înainte de a pleca, Nincici a declarat presei că scopul sederii sale la Roma a fost punerea la cale a schimbului de vederi asupra situației generale din Europa precum și asupra tuturor chestiunilor de amănunt care interesează ambele națiuni. În cursul convorbirilor sale a putut constata că de ambele părți există dorința sinceră de a consolida relațiile de prietenie consacrate prin pactul de alianță încheiat în Ianuarie trecut.

Criza din Germania

Criza de guvern din Germania n'a fost încă rezolvată. În aparență, actualul parlament este mai apt de lucru decât cel vechiu.

Parlamentul

Camera

Sedința dela 15 Dec. 1924

Sedința se deschide la orele 3 d. a. Prezidează d. M. Orleanu.

Pe banca ministerială sunt prezenți d-nii miniștri: Vintilă Brătianu, G. Mărzescu, Al. Lapedatu, I. C. Duca, Tancred Constantinescu, dr. C. Angelescu, general Mărdărescu, și N. D. Chirulșcu.

D. Dr. ANGELESCU, ministrul instrucțiunii depune un proiect de lege pentru modificarea unor articole din legea Casei de economie a corpului didactic.

D. General MARDARESCU, ministru de război, depune proiectul pentru chemarea contingentului 1925 sub arme.

Se admite urgența.

D. prof. I. SIMIONESCU atrage atenția guvernului asupra greii situații în care se găsește maramureșenii, cari lipsiți de comunicații l'incioase cu Ardealul, se aprovizionează în condiții cu totul dificile și sunt mereu pradă speculațiilor.

D. prof. Simionescu, cere să se creeze cai bune de comunicații și până atunci să se înființeze depozite cari să asigure aprovizionarea lor, mai ales cu făină de grâu și mălai.

D. V. MOLDOVANU cere unele dosare în legătură cu fraudele cu pașapoarte.

D. N. D. CHIRULESCU, ministrul muncii, arată că nu se pot da dosarele câtă vreme se găsesc la instanțele judecătorești.

Însușirea că guvernul ar urmări acoperirea unor fraude o respingem cu toată indignarea.

Guvernul are dimpotrivă tot interesul să se facă lumină deplină. (Apl.)

Se intră în ordinea de zi. Discuția bugetului ministerului instrucțiunii.

D. GROFȘOREANU face unele observațiuni.

Bugetul instrucțiunii pus la vot e admis.

Se ia în discuție bugetul ministerului de finanțe.

D. I. RUSU-ABRUDEANU, care în mai multe rânduri a prezentat guvernului planuri din partea locuitorilor din munții Abrudului în ceea ce privește scumpetea excesivă a pulberii și a explosibililor necesare industriei miniere, a rugat pe d. ministru de finanțe să binevoiască a face o declarație în sensul estențierii explosibililor, ceea ce ar contribui mult la liniștirea și mulțumirea populației miniere.

D. VINTILĂ BRĂTIANU, ministrul de finanțe, răspunde că, după cum a declarat și în expunerea de motive la buget, guvernul a hotărât să renunțe la fiscalitatea sării și a explosibililor cari se întrebuințează în regiunea minieră. D. nui ministru de finanțe a asigurat Camera că renunță la fiscalitatea atât a sării cât și a pulberii.

Relativ la explosibilele ele vor rămâne monopol de Stat numai întru cât privește apărarea națională.

Pentru industrie explosibilele vor fi eficiente, vânzându-se pe viitor cu preț de cost plus un mic beneficiu pentru Stat — recte pentru societatea careia i-s'a concediat fabricația explosibililor.

Actualmente se studiază de Regia Monopolurilor Statului prețul cu care să se vândă pe viitor atât pulbera cât și dinamita.

Mai vorbesc d-nii DIACONESCU și IACOBESCU, la care dă explicații d. ministru de finanțe, VINTILĂ BRĂTIANU, care în încheiere cere tuturor parlamentarilor să fie de bună credință în expunerea ce fac și mai ales să vină nu numai cu critici ci și cu soluțiuni. (Aplauze).

Bugetul ministerului de finanțe pus la vot e aprobat.

Se votează apoi bugetul ministerului de industrie.

Senatul

Sedința dela 15 Dec. 1924

Sedința se deschide la ora 3.15, sub președinția dlui M. Pherekyde.

Pe banca ministerială d-nii N. N. Săveanu, G. Cipăianu.

Comunicări

D. Gropșian roagă pe d. ministru al sănătății să comunice ce măsuri a luat pentru stăpânirea avorturilor și a diferitelor boale contagioase.

Legea dentiștilor

D. N. N. SAVEANU, ministrul sănătății, roagă Senatul să intervertească ordinea de zi spre a lua în discuție proiectul de modificare a legii dentiștilor. Se aprobă.

D. GR. PROCOPIU, raportor, dă citire proiectului.

D. dr. EMIL RACOVITĂ, spune că a semnalat modul defectuos în care a fost aplicată legea dentiștilor. Legea a fost călcată în toate dispozițiile ei principale, așa că tot ce s'a făcut în baza ei a fost viciat. Dsa spune că a cercetat 56 dosare ale dentiștilor și a constatat că nici unul nu avea drept la obținerea liberei practice.

Prin alipirea Basarabiei am dobândit o mulțime de pseudo-dentiști, cari odată ce au capătă diplome, se ocupă cu totul de alte afaceri decât cu practica dentiștică.

Oratorul citește o lungă listă de dentiști cari nici nu știu să scrie sau să citească tezele la concurs. Din aceștia numai șase la sută sunt cu nume românești, restul străini, din cari imensa majoritate evrei. Diplomele date acestor dentiști constituie un pericol pentru sănătatea publică.

Dsa încheie rugând să se voteze legea fără nici un amendament și fără nici o modificare.

D. N. N. SAVEANU, ministrul sănătății, spune că erau o mulțime de oameni cari practicau dentiștica fără să fie doctori în medicină. Atunci predecesorul meu, d. Mărzescu, cu competența pe care nimeni nu poate să i-o conteste, a venit în 1923 cu o lege pentru reglementarea practicii dentiștică. Dentiștii au fost împărșiți în două categorii: doctorii în medicină și acei cari deși n'au titlul universitar, dar, au o școală de dentiștica sau au practicat vreme îndelungată dentiștica.

Pentru obținerea unei asemenea diplome se cere să fi absolvit o școală recunoscută de dentiștica sau să fi avut o lungă practică de dentiștica pe cont propriu.

Oratorul citează o serie de cazuri neregulate și anormale care trebuie lămpite și regulate prin prezenta lege modificatoare.

D. ministru demonstrează cu acte cu ce ușurare poartă unui diplomă de dentiști în străinătate, cu care apoi vin la noi și practică dentiștica. Citează cazul unui care cu zece ani de lei, a stat două luni la Berlin și a plătit și diploma. Acesta scria unui prieten că poate să oție și pentru dânsul o diplomă cu opt mii de lei, tot dela Berlin.

Oratorul spune că este o chestiune de moralitate și de sănătate publică și roagă Senatul să voteze legea așa cum se prezintă. (Aplauze).

Discuția se încheie și legea se votează pe articole.

Legea în total pusă la vot se primește cu 63, contra 2.

Regulamentul Senatului

D. ION PANATESCU, raportor, dă citire articolelor nevote din regulamentul Senatului.

La art. 52 se suprimă o frază prin care se spune că secțiunile pot recurge, pentru lămurirea unei chestiuni, la iuminile unor persoane în afara din Senat. Aceasta pentru că art. 50 superioară o asemenea frază, deoarece Senatul poate recurge la știința și explicațiile orărilor specialiști.

Se continuă cu votarea articolelor.

INFORMAȚIUNI

Către colaboratori

Ampe colaboratorii ziarului nostru grăbească cu trimiterea manuscrisului pentru numărul de Crăciun, timpul este înaintat.

Dela Palat

În timpul săptămânei M. S. Regele a primit cu d-nii miniștri. În 15 Decembrie, la orele 12 M. S. a primit la Palatul Regal din București ceremonialul obișnuit Comisiunea Deputaților cu adresa de răspuns la decembrie, M. S. Regele împreună cu Regina însoțiți de adjutanții de cameră au mers la orele 12 la Cercul Militar au asistat la deschiderea bazarului organizat de societatea de binefacere „Micașca”.

În timpul săptămânei M. S. Regele a primit următoarele persoane: d. I. deputat, fost președinte al Consiliului de Bordea, director general al serărilor.

Popul romano-catolic Emeric Bjelik din Oradea-Mare.

Comandant general Leonte State din Oradea-Mare.

General Trailescu, comandantul brigăzii de artilerie.

Colonel Cepeleanu Constantin, comandant reg. 6 Mihai Viteazu.

Colonel adjutant Țenescu Floarea, comandant reg. 38 obuziere.

Colonel Bolițianu, comandantul reg. 10 artilerie.

Colonel Pascala Aurel, comandantul reg. 10 infanterie.

În timpul săptămânei M. S. Regele a primit la dejun următoarele persoane: Exc. Sa d. Conte de Manneville.

Colonel Franței la București cu Contesa de Sile, d. Anton Bibescu, ministrul de la Washington.

S'a plătit 50% din depasările funcționarilor C.F.R. pe luna Noemvrie

Reg. Octavian Pop, director Regional C.F.R. a ordonat achitarea a 50% din depasările funcționarilor pe luna Noemvrie. Cu acest nou avans, înseamnă că rămăs neachitate personalului C. F. R. din diurnele depasări cuvenite pe 15 August, Septembrie, Octombrie și Noemvrie. Acest rest se crede că se va ordona în prima jumătate a lunii Ianuarie.

Pentru pomul de Crăciun al ceferiștilor

Mattei, la orele 16, a avut loc în sala de la inginer Octavian Pop, directorul Regional C. F. R. din localitate, o comisie de doamnelor — soțiile funcționarilor din C. F. R. — pentru a se stabili referitor la aranjarea unui pom de Crăciun pentru copii funcționarilor din serviciul căilor ferate.

Pactul de garanții

În Londra anunță din Roma că, în convorbire pe care Chamberlain a avut cu Brind și Beneș, ei s'au pus de acord pe un pact de garanție anglo-francez care va fi semnat și de alte națiuni și va fi aprobat de Ligii Națiunilor.

Curțile parlamentare din Londra se ocupă de această soluție a chestiei siguranței realizat sub impresia evenimentelor din România.

Greva dela fabrica de Textile

Astăzi la fabrica de Textile s'a declarat grevă. Sosit la fața locului Dl. Inspector al Muncii Miclescu, a pus în vedere delegaților muncitorilor ca să se reia lucrul și apoi în ziua de 17 la ora 9 să aibe loc tratativele. Lucrătorii acceptând și reluând lucrul, după o oră și jumătate la secția Tesetoriei a încetat lucrul, fără să aibă în vedere cele discutate cu Dl. Inspector al Muncii. Față de acestea, au sosit la fabrica Dl. Comisar Special Iancu Traian, Comandant sergent Popescu Nicolae și Șeful Biroului de Informații S. Comisar Cerkez Emil, care cu ajutorul sergenților a evacuat fabrica de lucrători în număr de circ. 700.

Loteria Sindicatului Presei din Cluj

Un pachet de țigari costă 6 lei. Fumezi țigările nu rămâne decât scrumul. Un bilet de LOTERIA PRESEI din ARDEAL și BANAT nu costă decât 2 lei, și va da posibilitatea de a participa la distribuirea unor câștiguri în valoare de 500 mii lei. Tragera va fi la 16 Februarie 1925. Comandați bilete la Sindicatul Presei Române din Cluj, palatul Bănil.

Prinderea unui hoț la Lipova

În săptămâna trecută la Radna și Lipova s'au observat mai multe furturi. Autoritățile jandarmerești din Radna și Lipova au început o urmărire intensă, care a adus succesul așteptat deoarece jandarmeria din Lipova a constatat, că furturile cari s'au comis mai ales în vii și în colce le-a săvârșit un individ cu numele Iosif Haas domiciliat în Lipova. Numitul a fost găsit în casa lui Radici din Lipova. Fiind arestat, cu actele dresate în regulă a fost înaintat parchetului Timișoara. Se notează, că numitul a săvârșit și alte furturi, printre care unul de haine în valoare de 16 mii lei.

Inchiderea universității dela Iași

Marele colegiu al Universității din Iași s'a întrunit și după un magistral discurs al dlui Matei Cantacuzino au hotărât să fie universitatea închisă până la 17 Ianuarie. Tot până la acea dată vor fi închise Catinia și căminul universitar, îngăduindu-se studenților încă 4 zile spre a-și aranja plecarea acasă.

Numerose grupuri de studenți au părăsit deja Iași.

În legătură cu recente incidente dela Oradea-Mare, studenții antisemiti s'au întrunit Sâmbătă chiar la Academia de drept și au hotărât să nu mai admită participarea la cursurile studenților evrei.

Se va închide și universitatea din București

Citim în oficiul guvernului: Azi dimineață un grup de studenți români au isgonit pe studenții evrei dela cursurile facultății de drept. Cu acest prilej s'au petrecut câteva incidente.

D. Pangratti, rectorul Universității a cerut, cu avizul ministerului instrucțiunii, ministerului de interne să asigure ordinea în toate așezămintele universitare.

S'au și luat imediat dispozițiuni în acest sens.

După sosirea jandarmilor nu s'a mai petrecut nici un incident, iar cursurile au continuat în liniște, însă, cu un număr de studenți restrâns.

Suntem informați că în cazul când studențimea nu-și va înțelege menirea ei, aceea de a învăța carte — Universitatea din Capitală va fi și ea închisă.

Avem convingere că cel puțin acum studenții își vor da seama că orice agitațiuni la Universitate sunt contrarii intereselor superioare ale țării și se vor liniști.

Economice.

Nouii societăți și bănci autorizate să funcționeze sau să înapoiească capitalul

Comisia specială economică în ședințele din 12 și 29 Noiembrie a c. a acordat autorizația de funcționare sau de a și sporii capitalul următoarelor întreprinderi și bănci din teritoriile alinate.

"Agronomul" societate anonimă de asigurări generale din Arad, se autorizează funcționarea.

Societatea anon. "Industria de lemne din România" cu sediul în Satu Mare, se autorizează funcționarea.

Banca Populară, soc. anon. din Sighișoara, se autorizează funcț.

Fabrica Bu ovineană de arpacă și cojirea de mazăre, soc. cu garanție limitată, se autorizează funcționarea.

Rusz Heinrich & Co. (fost Arpad R sz) soc. pe acțiuni pentru import și export din Orșova, se autorizează funcț. și înregistr. fiind la tribunal.

"Olimpus" fabrică de articole de îmbrăcăminte, soc. anon. din Medias, se aprobă sporirea de capital.

Prima fabrică de piele, societate anonimă din Odorhei, se aprobă sporul de capital.

C. rol Rottman și alții societate pe acțiuni, pentru producția rachului de pământ și a liqueururilor din Timișoara, se autorizează funcț.

Fabrica de cărămidă, soc. pe acțiuni din Ungaria, se autorizează funcț.

Rusca-Montană, societate pe acțiuni, pentru exploatarea pădurilor din Voislova, se autorizează funcț.

Banca proprietarilor, soc. anon. din Oradea Mare, se autorizează funcț.

Banca Populară, soc. anon. din Crasna, se aprobă sporul de capital.

"Frăția" institut de credit și economii, soc. anon. din Agnita se aprobă sporul de capital.

Cassa de Pastrare, institut de credit și economii din Sibiu se aprobă sporul de capital.

"Vulturul" inst. de credit și economii din Georgiu de Jos, se autorizează funcț. și se aprobă sporul de capital.

Banca Centrală din Maramureș, soc. anonimă din Sighetul-Marmăției, se autorizează funcționarea.

Navlurile maritime

În ultimul timp din Dunăre s'au navlosit pentru porturile din Mediterana diverse transporturi de fasole cu navlu de 12/6, iar cereale pentru Anvers-Rotterdam-Hamburg cu 14/3-14/9.

S'au făcut câteva navlosiri pentru Manchester-Liverpool-Belfast cu 15 L. st.

Pentru chereștea s'au făcut afrețări cu diverse navluri socotite pe vagonul de 22 metri cubi.

Astfel s'au navlosit pentru Alexandria cu 7 lire sterline și 15 pentru Franța septentrională cu 13, pentru Smirna cu 8.10, iar pentru Italia coasta de West cu 900 lire italiene.

Din cauza scăderii lirei engleze sunt puține oferte de transport.

De altfel cerealele își mențin prețul. Exportul chereștelii pentru Orient se menține ca și până acum cu navluri puțin variabile.

Piața cerealelor

Orzul complet neglijat; grâul în continuă urcare.

Cerealele au cotelat la:
BRAILA: orz 59000 lei, ovăz 56000 lei, grâu 102500 lei, porumb 55000 lei, vag. bordo.

GALAȚI: orz 59000 lei, ovăz 56000 lei, grâu 102500 lei, porumb 55000 lei, vag. bordo.

TULCEA: grâu 102500 lei, vagonul bordo.

ISMAIL: orz 59000 lei, porumb 55000 lei, grâu 102500 lei, vag. bordo.

CONSTANȚA: ovăz 56000 lei, orz — lei, fasole — lei, porumb 56000 lei, grâu — lei vagonul, bordo.

CALARAȘI: porumb 50000 lei, grâu — vagonul, bordo.

GIURGIU: porumb 50000 lei, grâu — lei, vagonul, bordo.

Știri externe

BUDAPESTA. — Căile ferate ungare au hotărât să acorde reduceri de fracturi pentru transportul de tranzit la următoarele marfuri: diferitele calități de fer și oțel din Cehoslovacia în România, pentru site și făină din România în Austria, pentru metale din Jugoslavia în Cehoslovacia.

BUDAPESTA. — Din actuala recoltă Ungaria a exportat: 800.000 quintale grâu, 250.000 quintale secară, 500.000 quintale făină de grâu, 500.000 quintale făină de secară.

BUDAPESTA. — Incasările de la căile ferate au crescut de la 16.9 milioane coroane aur în luna Septembrie la 19.3 milioane coroane aur în luna Octombrie.

BUDAPESTA. — Pentru industriile situate la extremitățile Ungariei procurarea materiilor prime e anevoioasă pentru că înurile de unde vin aceste materii sunt de parte de aceste industrii, iar dacă aceste materii prime sunt importate din Cehoslovacia atunci prețul lor se mărește prin adăugarea taxelor vamale. Camera de comerț din Budapesta a cerut guvernului ca în viitorul tratat comercial cu Cehoslovacia să se prevadă înlesniri pentru acele industrii cari își importă materialul din Cehoslovacia.

BUDAPESTA. — De mai multă vreme Ungaria a încercat să cultive bumbac. Rezultatele date sunt bune. Astfel în anul a-esta s'au cultivat 60 jugăre, cu bumbac iar în anul 1915 se vor semăna 600 jugăre. Producția gigoșilor de mătase a scăzut, căci a scăzut de la jumătate milion kgr. (1923) la un sfert de milion (1924).

PARIS, 14. — În cursul primelor 11 luni din a-esta an anulul încasărilor bugetare a fost de 4 miliarde 893 milioane. Toate proviziunile au fost depășite considerabil.

PARIS, 14. — Banca Morgan se străduiește acum să creeze un trust al firmelor din Europa, pentru marea construcție, având sediul la Geneva. Va finanța lemnăriturile procurate în comptul reparățiunilor.

Un împrumut american Cehoslovaciei

Două reprezentanți ai unui grup de bănci americane au sosit la Praga pentru a trata acordarea unui împrumut de 100 milioane dolari.

—00—

Devizele și valuta.

Rador, 16 Decembrie.

Zürich: Deschiderea: Inchiderea:

Berlin:	123	—	12294
Amsterdam:	20825	—	20850
New-York:	51650	—	5166250
Londra:	2424	—	2424
Paris:	2777	—	2782
Milano:	222750	—	222750
Praga:	1560	—	156125
Budapesta:	70	—	70
Belgrad:	770	—	770
București:	260	—	260
Varșovia:	9950	—	9950
Viena:	7290	—	7280

București închiderea: Paris 10.72, Londra 936 Berlin —, Newyork 198 —, Milano 860, Zurich 38.75, Viena 28 —, Praga 600, Budapesta —

Valute: Napoleon 735. Marca de aur 46.50, leva 135, lira turcească 105, font englez 920 franc francez 10.90 franc elvețian 38 —, lira 870, trachim 330 dinar 275 dolar 196 —, coroana austriacă 29 —, coroana maghiară 28 —, so. 580 Marca polonă 37 —

—00—

Reclama e sufletul comerțului

Bibliografie

AL. T. STAMATIAD

Din trâmbețe de aur, poeme.

"Femeile ciudate", piesă într'un act (în colaborare cu C. Răuleț).

"Doi dispăruți" — Iuliu Săvescu și Ștefan Petrică — note critice.

"Mărgăritare negre", poeme.

"Pe drumul Damascului", poeme religioase.

"Cetatea cu porțile închise", porabole.

A. COTRUȘ:

Sărbătoarea morții, versuri.

Neguri albe, versuri.

România, poemă.

I. A. BASARABESCU:

Naivele, editura "Socec".

Vulturul, schițe și nuvele, editura "Minerva".

Un dor împlinit, editura "Steinberg".

Moș Stan, editura "Cultura Națională".

Norocul, schițe și nuvele "Biblioteca pentru toți".

Nenea, biblioteca "Scriitorilor Români".

Pagini alese, nuvele și schițe, editura "Casa Școalelor".

CINCINAT PAVELESCU:

Poezii.
Epigrame.

N. DAVIDESCU:

Ion, piesă în două acte editura "Librăria No. 4".

Sfinxul, nuvele, editura "Cartea Românească".

Inscripții, poezii, editura "Cultura Națională".

Aspecte și direcții literare, critică, două volume, vol. I editura "Cartea Românească", vol. II editura "Cultura Națională".

Ernest Renan, viața și opera sa, editura "Cultura Națională".

Conservator et Co., roman, editura "Ancora".

G. BRAESCU:

Maiorul Boțan, schițe și nuvele, edit. "Viața Românească".

Cum sunt ei, schițe și nuvele, editura "Alcalay".

Doi vulpoi, schițe și nuvele editura "Ancora".

Nuvele, editura "Biblioteca Dimineața".

CAMIL PETRESCU:

Versuri, editura "Cultura Națională".

Suflete tari, piesă în trei acte.

LIVIU REBREANU:

Frământări, nuvele și schițe, editura "Librăria Națională" Orăștie 1912.

Golanii, nuvele și schițe, editura "H. Steinberg".

Mărturisire, nuvele și schițe, biblioteca "Căminul".

Răfuiala, nuvele și schițe, editura "Alcalay et Co".

Calvarul, povestire editura "Alcalay et Co".

Cadriul, comedie în trei acte, editura "Alcalay et Co".

Catastrofa, nuvele, editura "Viața Românească".

Norocul, nuvele și schițe, "biblioteca Universală".

Ion, roman, editura "Viața Românească".

Pădurea spânzuraților, roman, editura "Viața Românească".

Picul, comedie, în trei acte, editura "Viața Românească".

GEORGE GREGORIAN

Poezii, editura "Casei Școalelor".

ALFRED MOȘOIU:

Sonete, editura "Minerva".

O toamnă, co-m liric în versuri, "Belle Edition Paris".

Toder Nebunul, nuvele, editura "Alcalay".

Jocul apelor, comedie în 3 acte.

Pierde Vard, comedie în 3 acte.

Sufletul grădinii, poezii "Luciafărul".

MIRCEA RĂDULESCU:

Leit de piatră, poezii, editura "Socec".

Sufletul patriei, poezii, editura "Cartea Românească".

Pe aici nu se vede, (în colaborare cu Corvelin Moldoveanu).

Serande din trecut, piesă în versuri, în editura "Cartea Românească".

SE CAUȚĂ o dactilografă, perfectă în limba română, cu un salariu bun. Adresa la Administrație.

Cetiți și răspândiți
Tribuna Nouă

Mica publicitate

SE CAUȚĂ o dactilografă, perfectă în limba română, cu un salariu bun. Adresa la Administrație.

Salon de dam

după moda engleză și franceză

Arad, Bul. Reg.

M. TOTH Maria 9, etaj

ESTE CEL MAI BUN DEBINFECTANT

Nr. 29762/1924. Com. Econ.

Publicațiune.

Comisiunea Economică a orașului Arad, în vederea

unui autocamion cu remorcă în val. de 10 tone, pentru Serviciul tehnic

și a unui autocamion special de transport, fără remorcă pentru serviciul

bublic, ține licitație minuendă în ziua de 20 cembrie 1924 la orele 4 d. m. în

Diul Consilier economic.

Condițiile de licitație și Caietul de sarcini se pot vedea la DI Consilier economic

orele de serviciu.

Arad, la 27 Octomvrie 1924.

COMISIA ECONOMICĂ

Insertii se primesc la Administrația ziarului

Tipografia „Aradul”

aranjată cu cele mai moderne mașini de tipar și cele mai moderne litere pentru pregătirea tuturor lucrărilor aparținătoare acestei branșe, precum: reviste literare, anuare școlare, invitări de cununie, botez, petreceri, bilete de vizită, etc. etc.

Tipografia Aradul S. P. A.
ARAD, Bul. Reg. Maria 12. (În curte la dreapta)